

ירמיהו פרק יז פסוק יג

מִקּוֹה יִשְׂרָאֵל יְדֹד כָּל עֲזָבִיךָ יִבְשׁוּ <יִסּוּרִי> וְסוּרֵי בְּאֶרֶץ יִפְתָּבוּ כִּי עֲזָבוּ מִקּוֹר מֵיִם חַיִּים אֶת יְדֹד:

▪ רש"י ירמיהו פרק יז פסוק יג

מקוה ישראל - ה' יושב עליו לפיכך כל עוזביך יבושו:

▪ רד"ק ירמיהו פרק יז פסוק יג

כי עזבו מקור מים חיים את ה' - וזה מדה כנגד מדה שהם עזבוך שאתה מקור מים חיים שלא יפסקו כן הדבקים בך לא תפסק טובתם לא בזה ולא בבא והם שעזבוך ושמו בטחונם בבשר ודם שהוא חלק הארץ כן יכתבו הם בארץ ולא בשמים מקוה ענין תקוה וכן תרגם יונתן סבור ישראל ויש מפרשין כמו מקוה מים כל' שאתה מקוה טהרה לישראל והראשון נכון:

▪ מצודת דוד ירמיהו פרק יז פסוק יג

כל עוזביך - כל העוזבים אותך ובוטחים באדם ראוי הוא שיבושו:

Jérémie, chapitre 17, verset 13

O espérance d'Israël, Eternel, tous ceux qui te délaissent seront confondus ! Oui ceux qui se tiennent éloignés de moi seront inscrits sur la poussière, car ils ont abandonné la source d'eaux vives : l'Eternel !

■ Commentaire de Rachi

O espérance d'Israël : Dieu le garde, donc tous ceux qui l'abandonnent, seront asséchés.

Note :

Rachi a compris que le verset parle du mikvé au sens propre et non au sens figuré comme les autres exégètes.

Rembrandt van Rijn, *Le prophète Jérémie pleurant la destruction de Jérusalem*, étude, 1630.

■ Commentaire du Radak

Car ils ont abandonné la source d'eaux vives : Mesure pour mesure : ceux qui t'abandonnent, toi la source d'eaux de vie, seront asséchés; ceux qui te font confiance, ta bonté n'aura pas de limite. Ceux-là même qui font confiance aux êtres de chair et de sang qui ne sont qu'une partie de la terre, resteront attachés à la terre et non au ciel.

« Mikvé » est synonyme ici de délivrance, comme le traduit Yonathan. Cependant, certains expliquent ce mot au sens propre: Dieu est un mikvé dans lequel les enfants d'Israël se purifient, mais c'est la première explication qui est la bonne.

■ Commentaire du Metsoudat David

Tous ceux qui te délaissent : ceux qui te délaissent pour faire confiance aux hommes; eux méritent d'être abandonnés.